

Endüstri 4.0'da Lider Nasıl Olmalı?

LİDERLİK GELİŞİMİ

Dr. İlker Karademir

27 NİSAN 2023, PERŞEMBE

Günümüzde, Endüstri 4.0'ın teknolojik etkisi hakkında, hizmet veren robotların ve sürücüsüz araçların hâkim olduğu bir dünya fütüristlerin ve bilim kurgu yönetmenlerinin en çok işlediği imgeler olarak karşımıza çıkıyor (Bu makale yazıldığı sırada, bir restoranda bulaşık tabakları toplayan, Türk kahvesi hazırlayan robotların, havalimanında danışmanlık yapan robotların da görülmeye başlandığını da belirtelim). Dünyamız tarihte hiç olmadığı kadar hızlı değişiyor ve bu değişimin yıkıcı etkisinden devletlerden, toplumun en küçük parçası insanlara kadar herkes ve her şey etkileniyor. Adına "Dördüncü Sanayi Devrimi" ya da "Endüstri 4.0" denilen çağın içerisinde bulunuyoruz ve bu çağ önceki üç devrimden de çok farklı görünüyor.

Endüstri 4.0'ı Anlamak

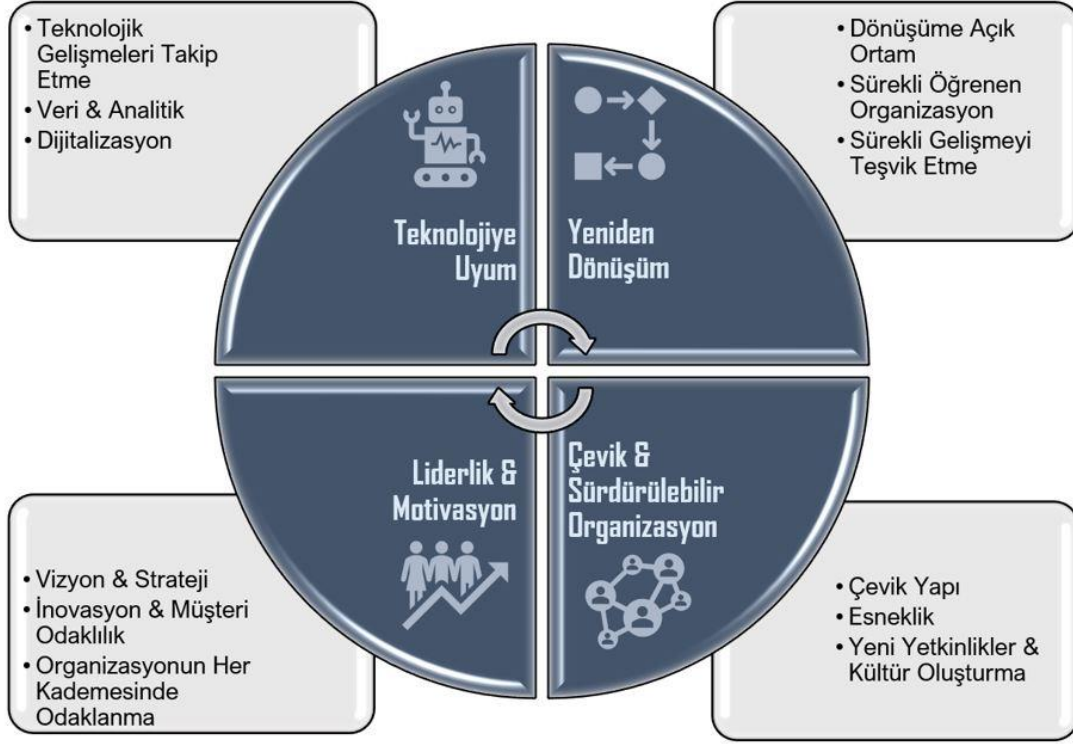
Endüstri 4.0'ı anlamak öncelikle bundan önceki diğer sanayi devrimlerini ve etkilerini anlamakla başlıyor. 1700'lü yıllarda buhar makinelerinin ve demiryollarının icadı ile başlayan endüstrileşme serüveni, 1800'lerde seri üretim hatlarının kullanılmaya başlaması, 1900'lerde elektrik ve elektroniğin hayatımıza girmesi ve mekanik otomasyon teknolojileri ile günümüzün bağlantılı teknolojileri, internet, büyük veri, yapay zeka, derin öğrenme ve makine öğrenmesi, robotlar, sanal gerçeklik, katmanlı üretim, otonom araçlar, blok zincir, bulut bilişim gibi birçok değişim ardı ardına gelmiştir. Aslında önceki devrimlere bakıldığında Endüstri 4.0'ın her bir bileşeni ayrı bir devrim sayılabilir ve her biri hayatımızı en derinden etkiliyor.

Günümüzden çok değil sadece birkaç yıl önce insanların geleceğin mesleği olarak yazılım mühendislerini göstermesi, bugün Open.ai'nin yapay zekası ChatGPT istediğiniz dilde yazılımı dakikalar içerisinde yazdırabilmenize olanak sağlıyor, hem de hiç kodlama bilmenize gerek kalmadan (tabii ki henüz gelişim aşamasında). Değişimin ne denli hızlı ilerlediğini buradan anlayabiliriz.

Liderliği Yeniden Kurgulamak

Teknolojinin, yaşam tarzlarının, alışkanlıkların, çalışma şekillerinin, iş süreçlerinin, ürünlerin, malzemelerin ve daha birçok şeyin bu denli hızla değiştiği ve öngörülemediği günümüzde yönetsel düşüncelerin ve liderlik teorilerinin aynı kalması mümkün değildir elbette. Liderlik konusu 1800'lerin büyük adam teorisinden, Weber-Fayol-Taylor gibi yönetim gurularının ortaya koyduğu teorilerden çok farklı noktalara doğru evriliyor. Günümüzde her şey değiştiği için liderliğin de zamanın şartlarına göre dönüşmesi kaçınılmaz görünüyor. Kuşaklar daralıyor, kuşaklar arası çatışmalar artıyor. Her yeni gelen neslin yaşamdan ve iş hayatından beklentileri de hızla değişiyor. Liderlerin bu yeni kuşaklarla ilişkileri, en az teknolojiyi takip etmeleri, çağın gerektirdiği yetkinlik ve becerileri kazanmaları kadar önemli hale geliyor.

Liderlik yetkinlik ve becerilerini yeniden kurgulamak için geçmişten günümüze liderlik teorileri ile başlayıp Liderlik ve Endüstri 4.0 ilişkisine odaklanarak, uyumlanabilir, sürdürülebilir ve yüksek performanslı şirketler için, Dördüncü Sanayi Devrimi'nde liderlik nasıl olmalı sorusuna cevap aramak gerekiyor. "[Dördüncü Sanayi Devrimi'nde Liderlik: Liderlik 4.0](#)" kitabında yapılan akademik çalışmada liderlerin neler yapması gerektiğine ve kazanması gereken bu yetkinlik ve becerilere değiniliyor. Yazarın adına "Liderlik 4.0" dediği liderlik modeli ve organizasyonel dönüşüm pusulası aşağıdaki gibi dört ana sütunda belirtiliyor;

Şekil 1. Liderlik 4.0 Organizasyonel Dönüşüm Pusulası

- **Teknolojiye Uyum**

Teknolojik gelişmeleri takip eden, veri ve analitik kullanan, dijitalizasyona önem veren lider ve şirketler.

- **Yeniden Dönüşüm**

Dönüşüme açık bir ortam kuran, sürekli öğrenen bir organizasyon ve sürekli gelişmeyi teşvik eden bir ortam.

- **Çevik & Sürdürülebilir Organizasyon**

Çevik bir yapıya sahip, esnek, yeni yetkinlikler ve yeni bir kültür oluşturan kurumlar.

- **Liderlik & Motivasyon**

Vizyon ve strateji belirleyen, inovasyon ve müşteri odaklı olan, organizasyonun her kademesinde odaklanan kurumlar.

Özetle, Endüstri 4.0'da liderlik sadece şirketteki işlerin dijital dönüşümü ile ilgilenmek değildir. Bu devrimde sadece mekanik dijital dönüşümler şirketleri yıkıcı rekabet ortamında sürdürülebilir ve başarılı yapmaya yetmeyecek. Bu değişimlere uyum sağlamak için yeni yetkinlik ve becerileri hem liderlerin hem de takipçilerinin kazanması gerekiyor. Böylece öngörülemez tüm değişimlere uyum sağlamak için ellerine bir fırsat geçecektir. Darwin'in dediği gibi "Ne en güçlü ne de en zeki olan tür hayatta kalır, hayatta kalan değişime en çok adapte olabildir."

Peki ya, siz nasıl bir lider olacaksınız?

Bu yazının konusu: LİDERLİK GELİŞİMİ